

UVOD

Ciljevi i metodologija

Ovaj rad se sastoji iz dvije osnovne tematski jedinstvene cjeline, sa komplementarnim oblastima istraživanja s obzirom da je interdisciplinarno zamišljen i koncipiran: zajedničko im je kompleksan pristup djelu jednog od najjavnijih predstavnika ruske sovjetske književnosti prve polovine XX vijeka, a na reprezentativnom uzorku dvaju pripovjedaka „Proishozhdenie mastera“ (1928) i „Fro“ (1937). U ovo istraživanje po prirodi stvari uključeni su i ruski jezik i kultura u kontaktu sa srpskom književnošću, jezikom i kulturom. U naslovima dvaju osnovnih poglavlja, u krajnje svedenoj formi, naznačeno je šta sve obuhvataju ovako široko zamišljena istraživanja, kakva su im osnovna načela, smjernice i redosljed potencijalnih faza, kao i metodologije istraživanja sa širokom lepezom najrazličitijih postupaka analize, počev od „unutrašnje“, tzv. *imanentne*, a, s obzirom na objekat istraživanja, i „spoljašnje“ (komparativno-stilističke). Iz djelova podnaslova ove dvije tematski jedinstvene cjeline biće izdvojen niz tematskih blokova, gdje će se između ostalog tretirati pitanje narativnog postupka sa svim implikacijama koje iz toga proizilaze, a to znači kakav je odnos pisca-autora prema epskim događajima, kao i pitanja stilizacije kojom se epska struktura iz objektivnog pripovjedanja prevodi u tzv. subjektivizirano. (razlike između tri tipa pripovjedanja) Iako na malom uzorku istraživanje će obuhvatiti i pitanja prevoda dvaju pripovjedaka na naš jezik (srpsko-hrvatski i hrvatsko-srpsko, s obzirom da su oba prevoda iz perioda jedinstvenog jezika Srba i Hrvata), a onda od prevoda ka recepciji datoga pisca u našoj sredini, pa, na dalje, ka književnim vezama, i to prije svega genetskim i tipološkim. U prvom poglavlju će se razmatrati pitanje uporedne tipologije narativnih postupaka. U ova istraživanja biće uključeni i problemi komparativistike koja još uvijek nema strogo određen predmet istraživanja, unaprijed dat, jer se ovaj ne može zbog kompleksnosti objekta istraživanja strogo odrediti, zbog toga što se jedna nacionalna književnost, jezik i kultura posmatra prema drugoj nacionalnoj književnosti, jeziku i kulturi. Pa i sam niz književnost-jezik-kultura dvaju književnosti koji su predmet ovih istraživanja, zahtjeva interdisciplinarni pristup. (Čović, 1991: 19-32)

Metodologija istraživanja

Interdisciplinarnost komparativistike zahtjeva primjenu kombinovanih pristupa istraživanja, a uz primjenu adekvatnih analitičkih procedura: prvo imanentnih u okviru svake od nacionalnih književnosti ponaosob (tj „iznutra“, pa onda jedne prema drugoj, tj „spolja“), među prioritarnim zadacima ovog rada biće i analiza : (1) teksta prevoda dvaju izabranih pripovjedaka, kao konkretnog i najznačajnijeg posrednika književnih vrijednosti između različitih nacionalnih književnosti (ruske i srpske), koje se obično izdvajaju na prvo mjesto među osnovnim oblicima tzv. kontaktnih veza. Ovim se ujedno otvaraju dva među nekim područjima istraživanja: prvo (2) pitanje mjesta, uloge i značaja književnog prevoda u međunacionalnoj književnoj komunikaciji; drugo (3) problemi **vrednovanja prevodnog teksta** (Fro i Poreklo majstora), nastalo kao rezultat složenog (4) **processa preoblikovanja izvornika** sa nizom odstupanja, čiji karakter zavisi od prevodiocovog odnosa prema originalu, a ovaj (odnos) je uslovljen kako objektivnim, tako i subjektivnim žanrovskim činiocima (npr. Razlika u jezičkim sistemima i modelima kulture, žanrovskim tradicijama, profilom prevodioca i njegovim ličnim ukusom.) ovo , naravno, zahtjeva (5) **primjenu raznovrsnih analitičkih postupaka (procedura):** imanentnih (sa analizom izvornog i prevodnog teksta, ponaosob) kao i komparativno-stilističkih postupaka (izvornog teksta i teksta prevoda, posmatranih jedan prema drugom) da bi se ,najposlije, izvršilo vrednovanje prevodnog teksta. A to je značajno zbog toga što je svaki (6) **prevodilac interpretator književnog djela**, jer je ideja djela u prevodu prožeta (7) **individualnom projekcijom prevodioca-interpretatora**, te je svaki valjan prevod samo jedna od mogućih interpretacija originala. Prevodilac, dakle ne prevodi tekst, već jedno od njegovih značenja, jer se intencije pisca i čitaoca – prevodioca nikad u potpunosti ne podudaraju, te je razumijevanje književnog teksta i njegovo prevođenje samo rekonstrukcija u sopstvenom duhu, a svaki takav prevod se može okarakterisati kao reprodukciono-modifikatorski. Iako se ta interpretacija samo skriveno sadrži u prevodu, ona je nezaobilazna faza za sve tumače (8) mjesta i uloge prevodne književnosti u sopstvenoj nacionalnoj produkciji. (Čović, 2003: 5-7)